

Найбільша кількість туристів до Португалії прибуває з Іспанії, їх частка становить близько 25%, спостерігається тенденція до збільшення їх кількості на 8,2% у 2019 році. Кількість британських туристів становить 15,4% від загальної кількості подорожуючих. Прибуття французьких туристів зросло на 2,1% у 2019 році (у порівнянні з 2018 роком). Туристичний потік з Німеччини становить 7,9% від загальної кількості. Варто відзначити зростання кількості мандрівників із США - на 23,2%.

У Португалії будь-який турист може задовольнити свої бажання, оскільки у Португалії розвинуті майже всі види туризму. В цілому туристи мають змогу отримати різні види туристичних послуг, а також познайомитися з її культурою та історичною спадщиною. Однак домінуючими видами туризму у Португалії є культурно-пізнавальний, курортно-пляжний, релігійний, діловий та ін.

Розвитку туризму в Португалії сприяють природні чинники та географічне положення держави. Зокрема чисті пляжі, доступ до відпочинку поблизу океану, м'який рівний клімат (присмно теплий без зайвої спеки), красиві та унікальні ландшафти (гори та долини у північній і центральній частині змінюються рівнинами у південних широтах) - все це створює умови для наявності різноманітних видів туризму та розвитку туристичної індустрії.

Список використаних джерел

1. Особливості розвитку туризму в Португалії. // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/153584527.pdf>
2. Португалія. // Електронний ресурс. Режим доступу: http://galychankaif.com.ua/?page_id=116
3. Number of international visitors and nights in Portugal 2015-2019 // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.statista.com/statistics/398360/number-of-international-visitors-and-overnight-stays-in-portugal/#statisticContainer>
4. Instituto nacional de estatística. Statistics Portugal. Estatísticas do Turismo 2019/ Portugal, 2020 – p. 77.

Салійчук І.

магістрантка II курсу

спеціальності 242 Туризм

Науковий керівник – доц. Флінта Н.І.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Водний туризм – один з найпопулярніших видів активного відпочинку влітку. Такий вид туризму дозволяє отримати кардинально нові враження, позбутися нервового перевантаження, підвищити стійкість організму до

нестандартних ситуацій, вдосконалити фізичний стан. Окрім покращення фізичного стану, водний туризм дозволяє побачити природні та історико-культурні об'єкти під час зупинок у сплавах.

Перші публікації стосовно організації водного туризму з'явилися в середині минулого століття, значну увагу в них зосереджено на особливостях сплаву на плотах і байдарках. На даний час актуальними є наукові публікації Ю. Н. Федотова, Ю. В. Щура, А. Д. Каліхмана.

Наша держава володіє великим потенціалом у розвитку водного туризму, основою якого є 163 річки довжиною понад 100 км. Практично безмежні можливості відкриваються у розвитку водних мандрівок з Європи через Дунай і притоки Вісли до Дніпра, Дністра, Південного Бугу тощо. Україна має понад 70 тис. річок, тисячі озер і водосховищ, її територія омивається двома морями. Існують і підземні водостоки в печерах, які простягаються на сотні кілометрів і майже недосліджені. Густота річкової мережі в різних регіонах суттєво відрізняється, що зумовлено кліматичними особливостями і характером рельєфу. Важливе значення для проведення спортивних водних видів туризму мають порожисті ріки Поділля та гірські ріки Карпат [2].

За всім комплексом природних умов для організації водного туризму (похилом русла, сезонним режимом, особливостями течії, наявністю природних перешкод і складністю у їх подоланні тощо) річки України поділяються на три групи: річки низовин, річки височин, річки гірських районів. З погляду їх використання з метою водного туризму кожна з трьох груп має власну туристично-спортивну складність. Найнижчий рівень складності (до I категорії) мають річки Поліської, Придніпровської і Причорноморської низовин. До них належать Дніпро з правими притоками Прип'ять, Ірпінь та ін., праві притоки Прип'яті Горинь, Стир, Стохід та ін. Рівнинними є ліві притоки Дніпра, Десна з Сеймом і Остром, Сула з Удаєм, Псел, Ворскла, Самара та ін. Всі ці річки цілком доступні для туристів-початківців. Річки височин України, як і самі височини, для пішохідних маршрутів можуть перетворитися у своєрідну європейську і світову школу водного туризму. Особливо придатні для цього річки Подільської, Волинської і Придніпровської височин. Це верхні течії Горині, Случа, Тетерів, Уж, Рось басейну Дніпра, Південний Буг з притоками Гірський і Гнилий Тікич, Синюха, Бужок та ін., а також верхів'я Дністра та його ліві притоки Жванець, Іванчик, Збруч, Смотрич та ін. Всі ці річки дають змогу здійснювати водні мандрівки II і III категорій складності. Пороги нижньої течії Південного Бугу є найскладнішими і вимагають від водних туристів спеціальних навичок [1].

Розрізняють декілька підвидів водного туризму: сплав по річках рафтинг, вітрильний туризм, каякінг, каньйонінг (по доланню каньйонів без

допомоги плаваючих засобів), віндсерфінг, вейкбординг.

Сплав по річках – це вид водного туризму, що останнім часом набирає популярність. Він передбачає переміщення вниз за течією. Зазвичай це здійснюється на байдарках, катамаранах, плотах, гумових човнах. Байдарка – це маломірне легке судно, що приводиться в рух веслом. Розділяють байдарки на спортивні та туристичні, а також за місткістю: одно-, дво- та тримісні. Катамаран – це двокорпусне судно, обидва корпуси якого з'єднані між собою рамою. Є сплави катамарани, використовувани для сплаву по річках та вітрильні для подорожей, в тому числі і морських, під вітрилом. Плоти мають різну конструкцію і рухаються за допомогою потоку води з невеликою швидкістю [4].

Рафтинг – це той же сплав по річці, але в більш екстремальному виді. Для нього використовується спеціальне надувне судно – «рафт», яке і дало назву цьому виду водного туризму. Рафт – дуже стійкий і високопрохідний, зазвичай розрахований на 6-8 чоловік. Зазвичай сплав відбувається у бурхливих водах гірських річок. Рафтинг – це командний вид спорту. У кожного в команді своя функція і від злагодженості дій усіх учасників залежить успішне та безпечне подолання маршруту [5].

Каякінг є одним з найбільш екстремальних і складних видів водного туризму, який вимагає від спортсменів неабиякої майстерності. Назви головних різновидів каякінгу говорять самі за себе – сплав, гребний слалом і родео. Подорожі проводяться на невеликих одномісних або рідше двомісних маленьких човнах – каяках. Як правило, каякінг – це водний туризм для одиниць, які не бояться кинути виклик бурхливій гірській річці і залишитися з нею один на один.

Віндсерфінг – це один з вітрильних видів спорту, а також різновид водних розваг. Займатися віндсерфінгом можна на будь-якому відкритому водоймищі. Управляти дошкою можливо при будь-якій силі вітру. Рух відбувається двома способами: в водообсяжному режимі та в режимі глісування. Водообсяжний режим полягає у тому, що дошка тримається на воді завдяки силі Архімеда. При цьому частина дошки знаходиться у воді, а швидкість руху відносно невисока. При глісуванні дошка тримається на водній поверхні завдяки підйомній силі набігаючого потоку. Для цього потрібно рухатися на високій швидкості. Глісування більше підходить досвідченим спортсменам. Також професійні віндсерфери можуть виконувати стрибки різного рівня складності.

Вейкбординг – це катання на дошці по хвилях. Він з'явився порівняно недавно і на сьогоднішній день має дуже багато шанувальників, кількість яких збільшується з дня на день. Вейкбординг поєднує в собі такі елементи як акробатика, воднолижний слалом і стрибки – фактично це комбінація серфінгу, сноуборду і водних лиж [3].

Таблиця 1

SWOT-аналіз розвитку водного туризму в Україні

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weakness)
<ul style="list-style-type: none"> ● Значні водні ресурси; ● Густа річкова мережа; ● Наявність попиту на даний вид туризму. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Недостатнє рекламно-інформаційне забезпечення ● Слабке управління культурою туризму ● Низька якість послуг ● Невідповідність матеріальної бази ● Сезонність гідрологічних явищ, що виявляється в затопленні прилеглих територій, або обміління та заростання русла в межень
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> ● Створення нових робочих місць; ● Економічна стабілізація країни; ● Мода на проведення вільного часу на природі; ● Зростання доходів та підвищення життєвого рівня суспільства. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Поганий політичний імідж; ● Політична та економічна нестабільність; ● Зміна вимог туристів; ● Незадовільний стан комунікаційної інфраструктури, погані дороги; ● Збільшення забруднення природного середовища.

Отже, на сьогодні водний туризм в Україні розвивається в рамках рекреаційного, спортивного та екстремального в залежності від мети, неорганізованого та організованого (самодіяльний та плановий) в залежності від організаційних основ. Розвиток інфраструктури водного туризму відповідно до сучасних технічних і технологічних вимог вимагає підготовки і реалізації капіталомістких проектів. Разом з тим зарубіжний досвід показує високу прибутковість водного туризму, а також його привабливість для різних категорій туристів. У вітчизняній літературі відчувається брак досліджень, пов'язаних з розвитком індустрії водного туризму, з реалізацією системного підходу до його розвитку.

Список використаних джерел

1. Бойчук Ю. Д. Особенности водного туризма и его оздоровительное влияние на организм человека / Ю. Д. Бойчук, Н. В. Одинцов // Валеология: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку / Матеріали XII міжн. наук.-практ. конф., 10 квітня – 11 квітня, Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – С. 13–14.
2. Масляк П. О. Рекреаційна географія : навч. посіб. / П. О. Масляк. – К.: Знання, 2012. – 343 с
3. Ніколаєнко А. А. Особливості організації водного туризму в Україні / А.А. Ніколаєнко // мат-ли Всеукраїнської наук.-практ. і інтернет-конференції «Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні : теорія, практика та інновації розвитку» (30 жовтня 2015 р.) / відп. ред. Л. В. Транченко – Умань : Видавель «Сочінський», 2015. – С. 144–145.
4. Поколюдна М. М. Рекреаційна географія: навч. посібник / М. М. Поколюдна; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 275 с.
5. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства : навч. посібник / Т.Г. Сокол. - К.: Слов'янський дім, 2006. - 76 с.